

til 6 pCt. og slog ind paa en kraftig Kreditrestriktion-Politik for herigennem at opfylde Bankens oktrojmæssige Forpligtelse til at opretholde Kronens Værdi.

Naar Nationalbanken saaledes søgte at opretholde Kronens Værdi uanset Suspensionen af den engelske Guldstandard, skyldtes dette ikke alene Ønsket om at opfylde Oktrojens Paabud og at vinde Tid til at se, hvorledes Situationen udviklede sig, forinden Ændringer af vidtrækkende Betydning foretoges, men den fulgte Valutapolitik stod ogsaa i Forbindelse med, at det i Særdeleshed fra svensk Side blev tilkendegivet, at man var fast bestemt paa at opretholde Guldmøntfoden. Dette Standpunkt viste sig imidlertid ikke at kunne opretholdes, idet baade Sverige og Norge Søndagen den 27. September tilkendegav, at Guldindløseligheden af de paagældende Landes Pengesedler vilde blive suspenderet og Forbud mod Udførsel af Guld iværksat. Samtidig forhøjedes den svenske og norske Diskonto, der allerede tidligere ligesom den danske Diskonto var sat op til 6 pCt., til 8 pCt. I den saaledes opstaaede ændrede Situation maatte det være naturligt, at man opgav sin hidtidige afventende Holdning. Hertil kom, at der — til Trods for det udstedte Forbud mod Udførsel af Guld til Udlandet — havde udviklet sig saa stor Nervøsitet i Dele af Befolkningen, at et formeligt Run paa Bankens Guldbeholdning var begyndt. Nationalbanken anmodede derfor Mandagen den 28. September Regeringen om Fritagelse for Pligten til at indløse de af Banken udstedte Sedler med Guld, og i Henhold hertil gennemførtes paa Regeringens Forslag Lov Nr. 238 af 29. September 1931 om Indløseligheden af Nationalbankens Sedler. Handelsministeren bemyndigedes ved denne Lov til indtil Udgangen af November 1931 at fritage Nationalbanken for Forpligtelsen til at indløse Bankens Sedler med Guld og til at købe Guld. De nærmere Vilkaar for Fritagelsen skulde fastsættes ved en Overenskomst, ifølge hvilken Banken maatte forpligte sig til, saa længe den ikke indløste sine Sedler med Guld, at handle i Overensstemmelse med Den kgl. Bankkommissær med Hensyn til Bankens Handel med Valuta og de dermed i Forbindelse staaende Forhold, ligesom Banken maatte forpligte sig til at afgive til Staten den Fortjeneste, som den maatte opnaa ved Fritagelsen for Forpligtelsen til at indløse Sedlerne med Guld. Endelig nedsattes der ifølge Loven et Udvalg, Rigsdagens Valutaudvalg, paa 4 Medlemmer, med hvilket

Handelsministeren skulde forhandle angaaende de nævnte Forhold. Med dette Udvalg, der ved Loven af 31. Marts 1932 udvidedes til 8 Medlemmer, har Handelsministeren til Stadighed holdt sig i den nøjeste Følgelse, saaledes at alle de i Forbindelse med Valuta-Ordningen opstaaende Spørgsmaal er blevet behandlet i dette Udvalg, der ogsaa efter Oprettelsen af Nationalbankens Valuta-Kontor gennem ugentlige Beretninger har fulgt Kontorets Virksomhed.

I Henhold til Loven af 29. September 1931 suspenderedes de danske Pengesedlers Guldindløselighed, og samtidig genoptoges Kursnoteringen paa Københavns Børs for alle Møntsorter; Sterlingkursen sattes til 17,85 og Dollarkursen i Overensstemmelse med det foreliggende Værdiforhold mellem Sterling og Dollar til 4,70, saaledes at den danske Krone altsaa noteredes ca. 20 pCt. under Guldværdien. I Oktober Maaned noteredes Sterlingkursen fortsat noget under den gamle Paritet, saaledes at Gennemsnitskursen blev 17,64.

Den saaledes skete Sænkning af Kronens Kurs foretoges væsentligt af Hensyn til Landbrugets Interesser; i en offentlig Udtalelse af 27. September havde Landbrugsraadet til Begrundelse heraf med megen Styrke fremhævet den afgørende Betydning, det havde for vor Økonomi og Samhandel med Udlandet, at der fulgtes en sikker Valutapolitik, og at det under Hensyn til vor Samhandel med England var en Livsbetingelse for dansk Landbrug, at den danske Krone i nogen Maade fulgte Sterling. Indenfor andre Grene af Erhvervslevet medførte den saaledes ønskede Nedsættelse af Kronens Værdi betydelige Vanskeligheder, men under de foreliggende Omstændigheder fandt den ny Kurs i Hovedsagen Tilslutning fra alle Sider, dog saaledes at der fra Byerhvervenes Side lagdes Vægt paa, at Kronekursen ikke ganske ubetinget skulde følge en eventuel nedadgaende Bevægelse for Sterling, dersom Kronens Værdi herved vilde falde under ca. 80 pCt. af Guldværdien.

Den ved Loven af 29. September tilvejebragte Ordning fungerede i Hovedsagen tilfredsstillende indtil henimod Slutningen af Oktober Maaned, paa hvilket Tidspunkt der viste sig Vanskelighed ved at fyldestgøre Erhvervslevets Krav om fremmed Valuta. Fra Nationalbankens Side søgte man at imødekomme disse Krav ved at stille Valuta til Raadighed af Nationalbankens Valuta-beholdning, men da Bankens Valutabeholdning herved svandt væsentligt, fandtes det